

SLOVENSKY CESNAK II.

– výber stanovišťa, príprava pôdy, výsadba

Príprava pôdy

Na to aby sme s úspechom dopestovali kvalitný cesnak je potrebné pripraviť ako pôdu tak aj samotnú sadbu cesnaku. Základom však vždy musí byť certifikovaná sadba.

Výber stanovišťa pre pestovanie, zvlášť v malých záhradkách môže byť kľúčovým momentom celého procesu nakoľko v malých záhradkách existuje mnoho vplyvov na stanovište kde chceme pestovať cesnak ako je napr. orientácia, zatienenie, okolité porasty, predplodina apod.

Základné požiadavky pre výber pozemku :

- pre pestovanie cesnaku je vhodných väčšina pôd. Nie je vhodné pestovať cesnak na veľmi ťažkých pôdach a naopak ľahké piesočnaté pôdy sú sice vhodné na pestovanie avšak pri nestálosti počasia v prípade nedostatku vlhky a nemožnosti zavlažovať vysadený cesnak bývajú úrody veľmi premenlivé.
- z hľadiska agrotechniky ho zaradujeme do II trati, cesnak by sa nemal sadiť po cesnaku 5 rokov
- cesnak pre optimálny rast vyžaduje slnečné stanovište bez tieňa, v tieni zvlášť nepaličáky, veľmi skoro políhajú, čo je čiastočne i nedostatkom svetla, stonky sú tenké a vytiahnuté.
- taktiež nie sú vhodné príliš svahovité pozemky – problém s vodou, resp. údolia a doliny – pohyb studeného vzduchu
- PREDPLODINY :
 - **vhodné predplodiny** napr. obilniny,
 - **nevhodné predplodiny** kvôli spoločným chorobám a škodcom prípadne neskorý zber čo ovplyvňuje dostatočnú prípravu pôdy pred výsadbou, hrách, fazuľa, cibulové zeleniny, cibulové kvetiny, problematická sú zemiaky nakoľko pri neskorom zbere nie je dostatok času na kvalitnú prípravu pody

Príklad :

- Hlavná plodina – obilniny, potom zelené hnojenie (trávny alebo lúčny porast, vika, horčica) zapraviť do pôdy v polovici septembra do hĺbky 20-25 cm
- minerální hnojiva alebo kompost zapracovať do pôdy krátko pred výsadbou do hĺbky 10-15 cm
- pred samotnou výsadbou cesnaku nesmie byť pôdy prekyprená viac ako 10-15cm, ináč to nepriaznivo ovplyvňuje sadbu

Morenie a príprava sadby

Sadbu je možné namoriť tesne pred výsadbou avšak niektorí pestovatelia doporučujú morenie sadby oveľa skôr už začiatkom septembra. Po namorení musia byť strúčiky v priebehu 12 hodín (po vybratí z moriaceho kúpeľa) vysušené a uložené do doby výsadby na suchom a vetranom mieste.

Denný výkon jedného pracovníka drobenia cesnaku je cca 30-40(50)kg v závislosti na odrode (niektoré odrody sa ľahšie dobia iné ťažšie

Za základ morenia považujeme prípravok SULKA (5%) príp iný dostupný prípravok proti vlnovníkovy **cesnakovému** (*Aceria tulipae*), (proti háďatku zhubnému takmer neúčinkuje). Cesnak sa morí 6 – 12 hodín (najlepšie cez noc), nie však dlhšie – môže prísť k popáleniu strúčikov. Moriacu kúpeľ nie je možné používať opakovane. Háďatko je červ nepatrných rozmerov, voľným okom neviditeľný, dlhý asi 1 až 1,8 mm, široký 0,04 až 0,06 mm. Háďatko žije v pôde a napáda koreňové podpučie rastlín cesnaku aj ostatných cibulovín. Rozširuje sa najmä sadbovým materiálom. Háďatko je ukryté medzi suchými šupinami cesnakových strúčikov

Ak je sadba namorená skôr ako tesne pred výsadbou je vhodné pred výsadbou namočiť strúčiky na 1 (max 2 hod) do vody a po ich oschnutí čo najskôr vysadiť.

Proti fuzáriu zatiaľ nie je žiadne moridlo, jedinou účinnou obranou je neskorá výsadba cesnaku – najlepší termín je deň pred zamrznutím pôdy

Výsadba cesnaku

Termín výsadby cesnaku:

- jesenné odrody - čo najneskôr – november, december – teplota pôdy by mala trvalo klesnúť pod 9°C aby strúčiky neboli napádané fuzáriom
- jarné odrody í – čo najskôr – február, marec

Spon výsadby volíme podľa pestovateľského systému. Cesnak sa môže vysádzať plošne (všade je rovnaký spon) alebo napr. dvoj-troj-štvoriadkový systém pestovania. Vzdialenosť riadkov : od 20cm. vzdálenosť rastlín v rídku: od 7 cm podľa

- odrody (najbližšie sa sadi odroda Vekan, najďalej odroda Lukan a Anton)
- strúčiky cesnaku sa sadia do hĺbky cca 7(9)cm, Strúčiky pri výsadbe orientujeme podpučím dolu, strúčiky majú potom lepší rast a úrody bývajú vyššie

Samotnú výsadbu môžeme vykonávať vtláčením strúčikov do nakyprenej pôdy prípadne do vopred pripravených rýh s následným zahrnutím.

Nevhodným spôsobom sadenie je sadenie vysazovacím kolíkom – podpučie strúčikov nie je dostatočne spojené s pôdou, pod strúčikom vznikajú vzduchové bubliny kde je horšie zakoreňovanie a vyšší výskyt hubových ochorení

Po výsadbe je potrebné podu dobre zavalcovať aby strúčiky dobre prilnuli k pôde a urýchlilo sa tým zakoreňovanie. V prípade, že je pôda pri výsadbe suchá je veľmi vhodná jedna väčšia závlahová dávka s nasledovným opakovaným prevalcovaním vysadených strúčikov.

Vysádzajú sa všetky strúčiky okrem poškodených alebo napadnutých chorobami. Cesnak sa vysádza do riadkov vzdialených 0,2-0,3m pri vzdialenosti rastlín v rídku 0,07-0,12m prípadne do rôznych sponov či riadkov. Orientačná potreba sadby na ha sa pohybuje podľa odrody v rozmedzí

1000-2200kg. Množstvo sadby je závislé na odrode a veľkosti strúčikov.

Vo svete sa využíva viac spôsobov výsadby cesnaku a to ako od plošnej výsadby cez riadkové výsadby až po nastielanie prírodnými materiálmi príp. textíliami. Spôsob a agrotechniku vždy volíme podľa konkrétnych podmienok kde cesnak vysádzame a ako ho ošetríme. Najdôležitejším faktorom je vždy pôda, odroda a zvolená agrotechnika.

